

Волосатих О. Ю.

УЧИТЕЛЬ

Учителі... ті, хто формує нас, так чи інакше впливаючи на всі наші сфери і як професіонала, і як особистості... Мені щастило на них загалом – і в школі, і в училищі, і в консерваторії. Вступивши до аспірантури, до переліку моїх вчителів я долучила доктора мистецтвознавства, професора, член-кореспондента НАМ України, народного артиста України Володимира Івановича Рожка.

На першу зустріч із майбутнім науковим керівником, чесно зізнаюся, йшла з певним страхом, оскільки на той час знала Володимира Івановича переважно як нового керівника Академії, який тільки починав формувати власну наукову школу в її стінах, виконавця-практика хорového диригента і, відповідно, дослідника диригентської справи. Моє ж дослідження було пов'язане з далекою минувиною української сцени.

Як виявилось згодом, побоювання були даремні. Ґрунтовна виконавська освіта, здобута в Харківському державному інституті культури й Харківському інституті мистецтв імені І. П. Котляревського поєдналася з глибокою обізнаністю у різних сферах, пов'язаних із музичним театром, його історією, теорією і практикою побутування. Період навчання В. Рожка в аспірантурі Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії імені М. Т. Рильського НАН України й роботи науковим співробітником установи став часом перебування в колі провідних фахівців-мистецтвознавців тодішньої України. Лишень згадаймо деякі імена з тієї славетної плеяди: автор чи не першої історії української опери Лідія Архімович, дослідниця балету Марія Загайкевич, історіограф вітчизняного музичного театру ХХ століття Юрій Станішевський, музикознавець Микола Гордійчук...

Тож Володимир Іванович блискучо поєднав практичні навички і досвід виконавця з накопиченим на той час масивом наукових напрацювань – одним із перших вітчизняних науковців він почав розробляти проблематику сценічного втілення хороших епізодів української опери, виконавської інтерпретації народно-масових сцен тощо крізь призму їхньої стилістики й драматургічних функцій.

А згодом, обійнявши посаду заступника директора з творчих питань Державного академічного театру опери та балету УРСР імені Т. Г. Шевченка, одержав новий стимул науково-мистецьких шукань. Творче й особисте знайомство з видатним диригентом ХХ століття Стефаном Турчаком, плідна співпраця з ним визначили спрямування подальших досліджень, зокрема й тематику докторської дисертації.

Така різнобічна підготовка сприяла тому, що нині він успішно керує дослідженням як найрізноманітніших аспектів історії музичної культури України, процесів її регіонального розвитку, так і сучасного мистецького простору, найактуальніших художніх питань сьогодення.

У колі ж професійних уподобань дослідника – і актуальні тенденції нинішнього освітнього процесу, і постановочні труднощі оперних творів найрізноманітніших стилів, їх диригентська інтерпретація, і, природно, різноманітні питання хорového мистецтва.

Проте вражає не тільки багатогранність творчих і наукових зацікавлень Володимира Івановича, не тільки вже згадувана обізнаність у численних сферах культури й мистецтва. Особисто мене під час навчання в аспірантурі здивувало зацікавлення наукового керівника усіма аспектами цього процесу – не лише безпосередньо пов'язаними з написанням дисертаційного дослідження, опрацюванням літератури і відповідних матеріалів, консультаціями в архівних установах і бібліотеках, а й відвідуванням лекцій, складанням іспитів тощо. А коли вже йшлося власне про наукову

роботу – увага й прискіпливість до усіх її складових, аж до редагування стилістичних особливостей мови викладу. Саме тут чи не найяскравіше проявилася притаманна йому здатність «бути всюди одночасно» – попри величезну переобтяженість адміністративними обов'язками, педагогічним навантаженням і творчими питаннями, Володимир Іванович завжди знаходить можливість ретельно ознайомитися з пропонуванним текстом, приділити увагу логіці обґрунтування, запропонувати назрілі дотичні площини й відгалуження досліджуваної теми. Ще однією рисою, яку науковий керівник виховує у своїх учнів, є показова академічна чесність – навіть випадкові перетинання і збіги з попередніми науковими розробками зазнають скрупульозної перевірки, коментування, максимально коректного оформлення посилок.

Згодом довелося пізнати Володимира Івановича ще в одній іпостасі – як голову спеціалізованої вченої ради по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства. Тут варто наголосити й на ретельному контролі усіх етапів підготовки роботи ради й на прагненні бути в курсі актуальних змін правових засад процесу наукової атестації. І як не згадати про його «риси справжнього дипломата» – здатність влучним зауваженням і заспокоїти занадто бурхливу дискусію під час обговорення дослідження, і доброзичливим жартом підбадьорити дисертанта, який ледь не непритомніє від хвилювання.

Задля максимально цілісної фіксації вражень, усі згадувані прикмети універсальної творчої особистості помножимо на величезне задоволення, яке дарують усім причетним і присутнім унікальні авторські проекти Володимира Івановича: щорічна Пасхальна асамблея, численні монографічні концерти на кшталт захопливого вечора пам'яті Євгенії Мирошніченко, цикли концертних програм «Ректор Академії представляє...», «Vivat, academia!».